14/02/2019

ΠΕΘ: Η αναθεώρηση του άρθρου (3) αποτελεί συνταγματική παρέκκλιση

/ Επικαιρότητα

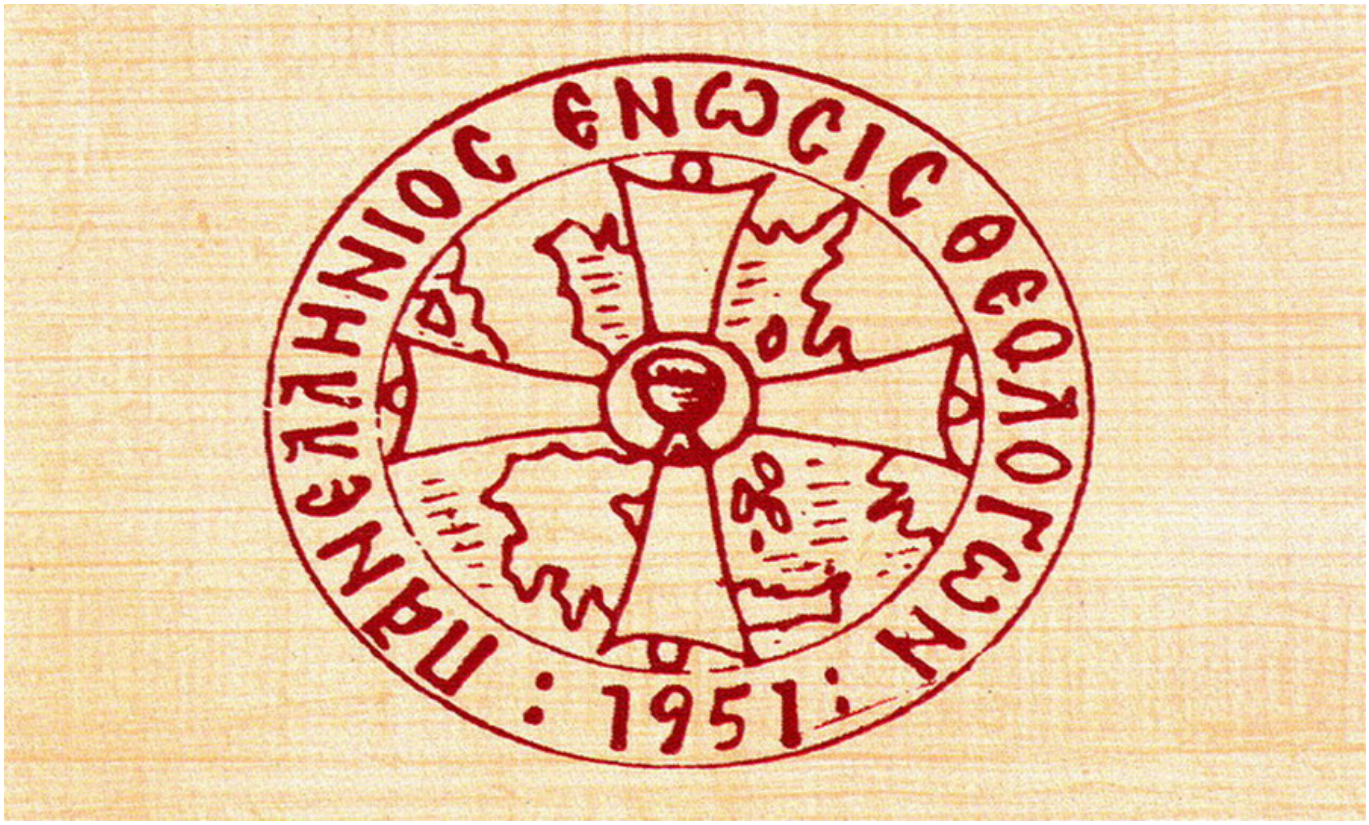

Οι θέσεις της Πανελλήνιας Ενώσεως Θεολόγων, όπως προκύπτουν από τη νομική επεξεργασία του Θέματος του νομικού της Συμβούλου, κ. Γ. Κρίππα:

ΟΙ ΠΟΛΥ ΑΥΣΤΗΡΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ (3)

Όπως προκύπτει από το άρθρο (110) του Συντάγματος, οι προϋποθέσεις αναθεωρήσεώς του είναι πολύ αυστηρές και πολύ περιοριστικές, επιβάλλουν δε τη στενή ερμηνεία τους απαραιτήτως, όπως διδάσκεται σε όλες τις νομικές σχολές του κόσμου και, μάλιστα, από το πρώτο (1ο) έτος, όπου υπάρχουν τέτοιες διατάξεις, με τόσο αυστηρές προϋποθέσεις, ήτοι:

1) Δεν επιτρέπεται αναθεώρηση οποτεδήποτε, αλλά μόνον για περιορισμένο χρόνο.

2) Δεν επιτρέπεται αναθεώρηση από την Βουλή που την απεφάσισε, αλλά από την επόμενη.

3) Δεν επιτρέπεται αναθεώρηση με απλή, αλλά με αυξημένη πλειοψηφία.

4) Δεν επιτρέπεται κατάργηση διατάξεων του Συντάγματος, αλλά μόνον αναθεώρηση.

5) Δεν επιτρέπεται κατάργηση υπό μορφή αναθεώρησης.

6) Επιτρέπεται αναθεώρηση ορισμένων μόνον διατάξεων του Συντάγματος -και όχι όλων-ΟΧΙ ΟΜΩΣ ΤΟΥ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ ΤΟΥ.

Το άρθρο(3) του Συντάγματος (περί Θρησκείας και Εκκλησίας) αποτελεί ΠΑΡΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΙ, ΣΥΝΕΠΩΣ, ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ.

Όλα τα ανωτέρω προκύπτουν εκ της ερμηνείας του άρθρου (110) του Συντάγματος και, προς τούτο, επικαλούμεθα τις σπουδαιότερες πηγές τις αναφερόμενες στην ερμηνεία του Νόμου και του Συντάγματος. Π.χ.:

1) Ο Γ. Μπαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, στο έργο του: Γενικαί αρχαί του Αστικού Δικαίου, 5η έκδοση, στη σελίδα (16), αναφέρει ότι κάθε διάταξη νόμου απαιτεί ειδική και προσωποποιημένη ερμηνεία. Στη σελίδα (17), αναφέρει ότι το argumentum a silentio (δηλαδή το επιχείρημα που συνίσταται στη σιγή του νόμου), ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΚΑΤΑΓΩΝΙΣΤΟΝ, ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ΑΛΛΑ ΠΑΡΕΧΕΙ ΑΠΛΩΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ. Στη σελίδα (18), αναλύει την ιστορική ερμηνεία του νόμου, η οποία στην περίπτωσή μας είναι μια και μόνη (λόγω του προοιμίου του Συντάγματος και της παρέκτασής του, του άρθρου (3) του Συντάγματος). Στη ίδια σελίδα, αναφέρεται στην τελεολογική ερμηνεία του Νόμου (σκοπιμότητα του Νόμου, καθόσον ο Νόμος δεν θεσπίζεται αυθαιρέτως, αλλά για κάποιο σκοπό). Επομένως και το προοίμιο του Συντάγματος και η παρέκτασή του, δηλαδή το άρθρο (3) του Συντάγματος, έχουν θεσπιστεί για ορισμένο σκοπό, ήτοι για την συναλληλία Κράτους – Εκκλησίας, γεγονός το οποίο προκύπτει και εκ της ως άνω ιστορικής ερμηνείας του Νόμου. Τέλος, στη σελίδα (19), αναφέρεται στη λογική ερμηνεία του Νόμου, η οποία καταλήγει στο ίδιο σημείο.

2) Ο Ιωάννης Σπυριδάκης (ομοίως Καθηγητής Πανεπιστημίου και Ακαδημαϊκός), στο σύγγραμμά του: Βασικοί θεσμοί του ιδιωτικού δικαίου, στη σελίδα (34) αναλύει την ιστορική ερμηνεία του Νόμου, κατά ταυτόσημο τρόπο, όπως και ο Γ. Μπαλής. Στην ίδια σελίδα, αναφέρεται στην εννοιοκρατική ερμηνεία, ήτοι, στην

εξέταση των συμφερόντων του Νόμου, τα οποία είχε υπόψη του ο νομοθέτης, συμφωνώντας -και εδώ- με τον Γ. Μπαλή. Τέλος, στην σελίδα (35), αναφέρεται στη διορθωτική ερμηνεία του Νόμου, ήτοι στην αναζήτηση του πνεύματος του νομοθέτου (στο τι ακριβώς ήθελε να θεσπίσει).

3) Ο Εμμανουήλ Μιχελάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου, στο έργο του, Εισαγωγή εις το δίκαιον και εις την Επιστήμη του δικαίου, στη σελίδα (67), αναφέρει ότι η γραμματική ερμηνεία του Νόμου (δηλαδή η απλή ανάγνωση του Νόμου) είναι μη αποδεκτή. Στη σελίδα (59), αναφέρει ότι ο Νόμος εφαρμόζεται αφ’ ής συντρέξουν πάντες οι κατά το Σύνταγμα όροι γενέσεως αυτού. Στη σελίδα (56) αναφέρει ότι οι κανόνες του δικαίου είναι αναγκαστικού δικαίου, και ότι στην κατηγορία αυτή ανήκει και το Σύνταγμα. Στη σελίδα (68), αναφέρεται στο argumentum a silentio, καθ’ όμοιο τρόπο, όπως και ο Γ. Μπαλής. Παραθέτουμε, μάλιστα, επί λέξει το σχετικό κείμενο: «Το επιχείρημα εκ της σιγής του Νόμου σημαίνει ότι του Νόμου μη διακρίνοντος, ούτε και υμείς δυνάμεθα να διακρίνωμε. Νόμος λ.χ., ρυθμίζων τα των δημοσίων υπαλλήλων, δεν διακρίνει μεταξύ τακτικών και εκτάκτων υπαλλήλων. Οι διατάξεις τούτου είναι εφαρμοστέες και επί των εκτάκτων υπαλλήλων».

Όπως βλέπουμε ο τρόπος αυτός της ερμηνείας (argumentum a silentio) πρέπει, κατ’ανάγκη, να εφαρμοστεί στο Προοίμιο του Συντάγματος και στην παρέκτασή του (άρθρο (3) του Συντάγματος). Επομένως, αν θεωρηθεί ότι το άρθρο (3) του Συντάγματος δεν αποτελεί παρέκταση του Προοιμίου, ερμηνεύεται το Σύνταγμα κατά τρόπον μη αποδεκτό, εν όψει των κανόνων της ερμηνείας του Νόμου.

Άλλωστε, όποιος υποστηρίξει το αντίθετο, θα πρέπει να επικαλεστεί και ανάλογα επιχειρήματα, και τέτοια επιχειρήματα δεν υπάρχουν πουθενά, σε κανένα έγκυρο σύγγραμμα γενικών αρχών του δικαίου, είτε Έλληνα είτε αλλοδαπού συγγραφέα. Ο Εμμανουήλ Μιχελάκης, επίσης, στη σελίδα (70), αναφερόμενος στην τελεολογική ερμηνεία του Νόμου (δηλαδή ποιος ήταν ο σκοπός του νομοθέτου), αναφέρει ότι το είδος αυτό της ερμηνείας του Νόμου το έχουν πρώτοι επισημάνει ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης, προσθέτοντας ότι ο σκοπός του Νομοθέτου αφορά σε ένα συγκεκριμένο σημείο και τίποτε άλλο, όπως, ακριβώς, ο σκοπός ενός τοξότη, που είναι να πετύχει ορισμένο μόνο στόχο και τίποτε άλλο.

Αν, επομένως, καταλήγαμε στη γνώμη ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος επιτρέπει τον χωρισμό Κράτους – Εκκλησίας, αυτό πρέπει να εξάγεται από συγκεκριμένη διάταξη, πράγμα το οποίο δεν προκύπτει από πουθενά, διότι, άλλως, ο συνταγματικός νομοθέτης δεν θα τοποθετούσε στην κορυφή του Συντάγματος την επίκληση της Αγίας Τριάδας.

Υπ’ όψη ότι και σε άλλα κράτη της Ευρώπης υπάρχει στο προοίμιο του Συντάγματος επίκληση της Αγίας Τριάδος (π.χ. Γερμανία, Ιρλανδία, κ.λπ.), με αποκορύφωση το προοίμιο του Ιρλανδικού Συντάγματος, το οποίο επικαλείται την Αγία Τριάδα με ένα κείμενο, λίαν εκτεταμένο (στο οποίο αναλύει λεπτομερώς και για ποιον λόγο έγινε αυτή η επίκληση, ήτοι, διότι η Αγία Τριάδα ίδρυσε το Ιρλανδικό κράτος και απελευθέρωσε τους Ιρλανδούς).

Επομένως, αν κάποια Βουλή προχωρήσει στην αναθεώρηση του εν προκειμένω άρθρου (3), τι δέον γενέσθαι; Έχουμε κάποιου είδους «αντισυνταγματικότητα» του Συντάγματος; Στο εν λόγω ερώτημα, πρέπει να απαντήσουμε θετικά.

Και εξηγούμαστε: Είναι γνωστό στους Συνταγματολόγους ότι, ήδη από του έτους 1951, ο Γερμανός καθηγητής Otto Bachof, στο έργον του Verfassungswidrige Verfassuvgsnormen, υπογράμμισε, κατά τρόπον πειστικό, ότι πράγματι, μπορεί να υπάρξει περίπτωση μια διάταξη ενός Συντάγματος να είναι αντισυνταγματική.

Αυτό, για παράδειγμα, μπορεί να συμβεί, στην περίπτωση, που, όπως προαναφέραμε, αναθεωρηθεί το άρθρο (3). Η άποψη αυτή έχει γίνει ευρύτερα αποδεκτή (μια περιήγηση δε στο ΙΝΤΕΡΝΕΤ προσφέρει, εν προκειμένω, πλήρη θεωρητικά και βιβλιογραφικά στοιχεία).

Με βάση τα ανωτέρω, προκύπτει ότι η τυχόν αναθεώρηση του άρθρου (3), αποτελεί συνταγματική παρέκκλιση και ότι είναι δυνατόν να ελεγχθεί από τα δικαστήρια, τα οποία και υποχρεούνται, να αποφανθούν για την περίπτωση «αντισυνταγματικότητας» και να μην αδιαφορήσουν ή να υπεκφύγουν. Και τούτο, εν όψει των προαναφερομένων και, ιδιαιτέρως, των λίαν αυστηρών και επιτακτικών διατάξεων του Συντάγματος, που αναφέρονται στην αναθεώρησή του, προς την οποίαν δυσπιστούν, περιορίζοντάς την σε πολύ αυστηρά όρια και υπό πολλούς και αυστηρούς όρους και προϋποθέσεις.

Το ΔΣ της ΠΕΘ

ΠΗΓΗ: www.impantokratoros.gr (14/02/2019)